

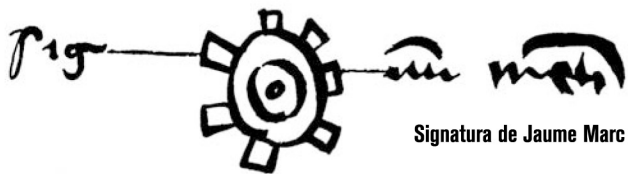
LA BARONIA D'ERAMPRUNYÀ

L'any 801 els francs van prendre la ciutat de Barcelona als sarraïns, que van haver de retirar-se fins a la riba dreta del Llobregat. La defensa de Barcelona requeria que es protegís la zona del pla, però també tota la part baixa de la vall del Llobregat, des de Martorell fins al mar, ja que és una zona natural d'accés a Barcelona. També era necessari controlar tota la línia de costa i els camins del Garraf. Alguns dels castells que es van construir en aquest moment van ser els de Cervelló, Castellví de Rosanes, Sant Boi, Corbera, Castelldefels i Eramprunyà.

Una vegada construïdes estructures de defensa, els comtes són els encarregats d'organitzar el poblament en aquesta zona i nomenen vicaris, és a dir, representants seus, per tal de protegir el territori. Al segle X, els representants del comte es converteixen en senyors de les terres que només havien d'administrar i actuen com a senyors feudals. La feudalització s'estendrà per totes les capes de la societat. Al segle XI es produeixen les primeres situacions de revoltes de senyors feudals contra els comtes. N'és un exemple Mir Geribert, senyor d'Eramprunyà, entre altres títols, que no va reconèixer l'autoritat del comte de Barcelona i s'hi enfrontà personalment.

L'any 1323 el rei Jaume II ven el terme d'Eramprunyà al seu tresorer, Pere Marc. Comença aquí l'època de màxim esplendor del castell que durarà fins a mitjan segle XV.

Els Marc acumularen els territoris del terme que fins aleshores havien estat propietats de petits cavallers i així esdevenen els senyors únics d'un terme jurisdiccional que inclou els actuals termes de Gavà, Viladecans, Castelldefels, Sant Climent i Begues.



Signatura de Jaume Marc II

El 1469 esclatà la guerra civil entre Joan II i la Generalitat. Va haver-hi aixecaments al camp en una lluita contra el règim senyorial. Alguns nobles es van mantenir fidels al rei, entre ells Pere Marc IV, que es refugià al castell. Aquest fou assetjat per les tropes de la Generalitat i va quedar pràcticament destruït. El castell no es va tornar a reconstruir i únicament va servir per fer tasques de vigilància. Al segle XVIII es va transformar en masoveria. L'any 1897 el va adquirir el banquer Manuel Girona i va continuar en mans de la família Girona fins a l'any 2007, en què va ser adquirit per l'Ajuntament de Gavà.

L'Ajuntament de Gavà us convida a conèixer el castell d'Eramprunyà. Situat en un enclavament privilegiat del Parc del Garraf de gran riquesa geològica i botànica, el castell d'Eramprunyà té els orígens en època medieval i una història de més de mil anys.

L'Ajuntament de Gavà, actual propietari del castell, amb el suport de la Diputació de Barcelona, està impulsant un projecte integral per a la seva consolidació i difusió. Arran d'aquest fet s'ha regulat l'accés a través d'un servei de visites guiades per voluntaris de la Unió Muntanyenca Eramprunyà.

Visites guiades al castell d'Eramprunyà:

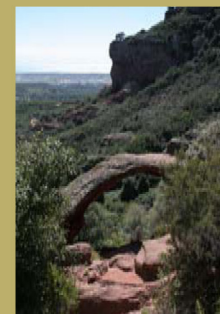
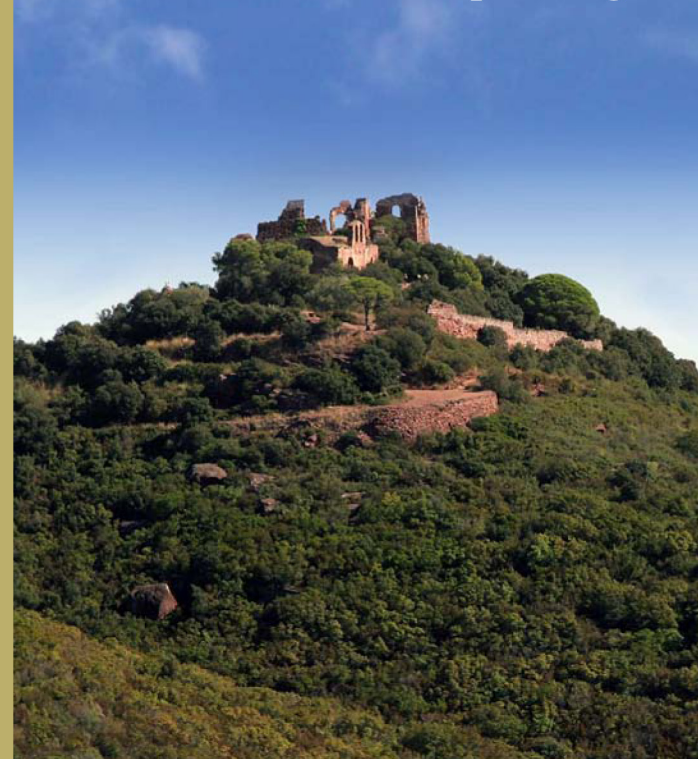
- Cada segon diumenge de mes, excepte agost
- Visita gratuïta
- Inscripcions al telèfon del Museu de Gavà, 93 263 96 10
- Sortida a les 10 h des de l'Ermida de Bruguers
- Durada aproximada 2 - 3 hores
- Es recomana anar equipat amb calçat de muntanya
- Accés restringit al castell per obres de consolidació

Informació:

Museu de Gavà
Pl. de Dolors Clua, 13-14
93 263 96 10
www.patrimoniogava.cat

Unió Muntanyenca Eramprunyà
Rambla Lluch, 4
93 662 01 24
www.umegava.org

Visites guiades al castell d'Eramprunyà



Molt per Viure
Molt per Veure

EL CASTELL D'ERAMPRUNYÀ

El castell d'Eramprunyà s'alça a 400 metres sobre el nivell del mar al massís de Garraf. Rodejat de penya-segats, només és accessible des de l'oest i era un enclavament estratègic per al domini i la defensa del territori.

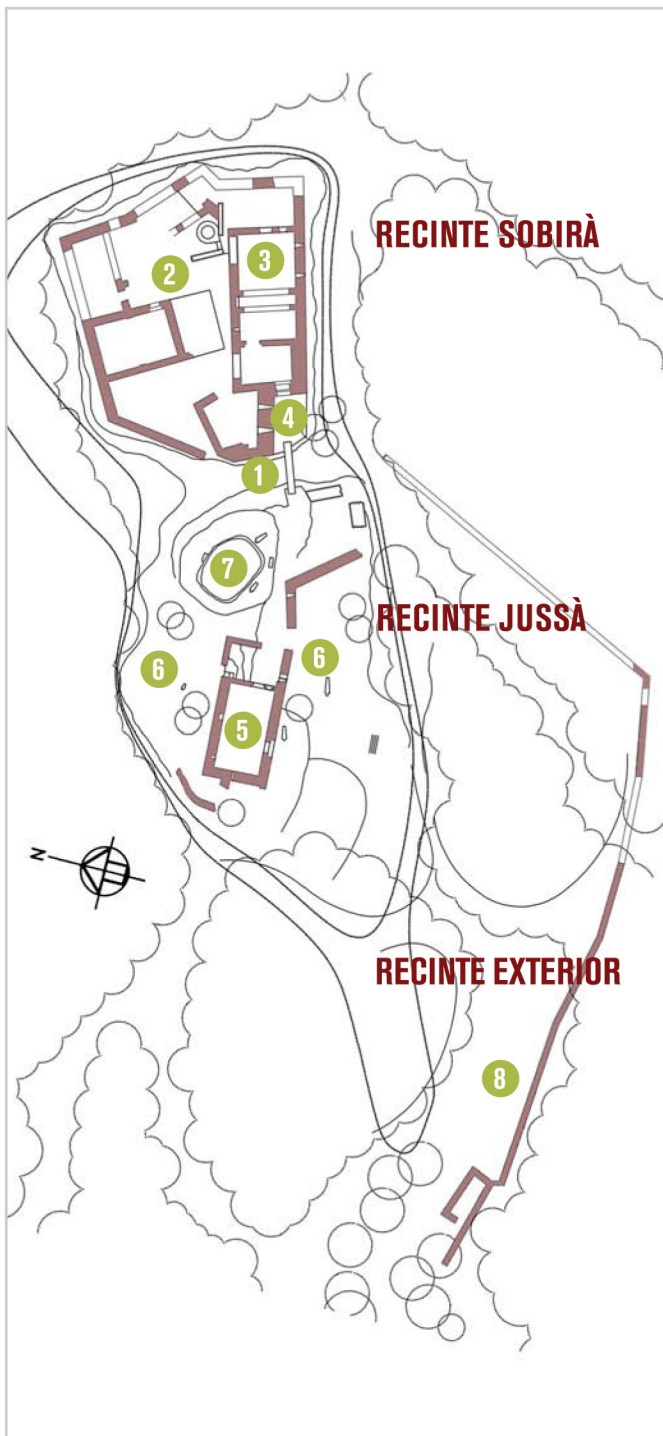
El castell té dos recintes, el superior o sobirà, lloc fortificat per excel·lència, i el jussà o de baix, separats per un fossat (1) que era salvat per un pont. Un tercer recinte exterior, encara força més baix, es tanca per una muralla més tardana que data probablement del temps dels Marc.

El recinte sobirà

És la zona més ben protegida de tot el castell. Hi havia el cos de guàrdia i la residència del senyor. Era estructurat al voltant d'un pati central obert (2) i en els diferents costats hi havia sales i cambres diverses, entre les quals es pot distingir la sala noble (3) en què s'hi conserven dos arcs que sustentaven un altre pis superior. A l'est es veu una porta que sembla que comunicava una cambra o sala d'entrada al pis superior i, cap al nord, una possible finestra que va ser tapiada. El recinte és voltat per una muralla, aixecada ran mateix de l'espadat per fer més inexpugnable el castell, i, en la seva part més accessible, a ponent, defensat per un fossat enfondit artificialment. La reforma més important d'aquesta muralla es practicà en temps dels Marc, al segle XIV, quan es bastí el portal (4) i el cos de guàrdia proper que el defensava. Els murs de l'angle del cos de guàrdia i el portal s'han conservat a l'alçada d'una petita espitllera situada sobre el mateix portal.



El castell fotografiat l'any 1920 per Paulí Agramont.



El recinte jussà

Les torres i el mur protegien l'accés al castell, situat en una zona sense defenses naturals. Dins d'aquest recinte s'ubica l'església de Sant Miquel (5) que, com la resta d'estructures, fou construïda amb la roca sorrenca característica de la zona. L'entrada a l'església es conserva *in situ* al lateral sud, però la porta del costat est és una obertura del segle XIX. En aquesta banda —on encara es pot veure l'arrencada de la volta de la coberta— hi havia l'altar. L'església, per tant, estava orientada d'est a oest.

De l'antic cementiri es conserven set tombes excavades a la roca, datades del segle X, sis de les quals són antropomorfes (6) i una rectangular. Per sobre, trobem un dipòsit d'aigua (7) que també és una estructura excavada i que recollia l'aigua de pluja. Degué ser construïda quan l'antic cementiri devia quedar en desús, segurament en temps de Jaume March, a finals del segle XIV.



L'església de Sant Miquel l'any 1924. Fotografia de Carles Fargas. Arxiu fotogràfic del Centre Excursionista de Catalunya.

El recinte exterior

Al recinte exterior s'hi accedeix per un camí amb una entrada en zizaga que afavoria la defensa. En aquests terrenys probablement s'hi ubicava un raval on es podrien haver desenvolupat diverses activitats productives. També compta amb diverses edificacions més, d'incerta funcionalitat. El recinte es tanca a la banda sud per una sòlida muralla(8), visible des de l'exterior, que va ser bastida al segle XIV en època dels Marc.